

Breinholt-Vandborg: Det højtærede 12te kongevalgte Medlem (Estrup), der har henvendt adskillige af sine Bemærkninger direkte til mig, er jo fremkommet med saa mange og efter sin Sædvane særdeles skarpsindige Indvendinger mod Enkeltheder i Lovforslaget, Enkeltheder, som jeg, da jeg først havde Ordet, tillod mig at henvise til Behandling i det eventuelle Udvalg, hvor jeg tror, at Behandlingen vilde finde sin rette Plads. Jeg føler mig derfor ikke kaldet til at komme nærmere ind paa det højtærede kongevalgte Medlems saglige Indvendinger, endmindre vil jeg her søge at imødegaa dem. Der var derimod et Par andre mere almindelige Bemærkninger, jeg vil svare paa. Der er først dette Udtryk, jeg tillod mig her at benytte: „de røde Tage“. Det er blevet taget op baade af det ærede Medlem for Randers (Stilling) og det højtærede kongevalgte Medlem, men misforstaaet af begge. Jeg har ikke, som det højtærede kongevalgte Medlem sagde, ment, at Uviljen var til Stede, fordi der svarede Tiende til „de røde Tage“, nej, jeg har blot udtalt, at det var saa naturligt, at de, der vare fødte og baarne og bestandig havde levet under de røde Tage, ikke kunde have den fulde Forstaaelse af de Følelser og Tanker, der rørte sig hos Bondestanden. Det var det hele, det gjaldt, „de røde Tage“.

Der var imidlertid en anden, og jeg antager en Hoved-Udtalelse, hvormed det højtærede kongevalgte Medlem sluttede, nemlig, at saa vidt han skønnede, var der egentlig kun een Vej at gaa her, og det var Frivillighedens og ikke Tvangsvejen, saaledes som dette Lovforslag tog Sigte paa. Dertil skal jeg dog bemærke, at det har man jo nu prøvet ved Loven af 1894, prøvet det i 6 Aar, og jeg tror ikke, jeg overdrev synderligt, naar jeg sagde, at vi derigennem knapt havde nærmet os et Hanefjed til Maalet, til at komme til Afløsning af Tienden. Jeg tror, at denne Vej er prøvet ret grundigt i Løbet af 6 Aar, og at Resultatet af denne Prøve ikke har været et saadant, at det egentlig opfordrer til endnu at gaa den samme Vej.

Estrup: Jeg har paa ingen Maade overhørt den Bemærkning af det ærede Medlem, der nu satte sig, at Loven af 1894 havde kun virket saa lidt — han betegnede det saadan, at det var kun et Hanefjed. Men det er ikke noget Maal, saa at jeg forstaaer at vurdere, hvad han mente dermed, og det er ikke blevet klarere derved, at han har gentaget dette: et

Hanefjed. Dersom man udtrykte det saaledes, at der kun var saa og saa mange Tiendeydelser, der ere blevne afløste, eller en saa stor Kvotadel af det hele, der endnu var tilbage, havde det været bedre. Det foranlediger mig egentlig til at gøre et Spørgsmaal, som jeg ikke er vis paa at kunne faa besvaret. Det vilde have sin Interesse for mig at vide, hvor mange Tiender der allerede nu er i Tiendeydernes Hænder. Jeg kan sige, at i den Del af Landet, jeg kender bedst, er det Reglen, at Tienden er i Tiendeyderens Haand, og det er Undtagelser, at den er i Nyderens. Jeg nævnte selv før, at jeg er blandt Tiendeyderne.

Hvorfor jeg egentlig begærede Ordet, var for at gøre en Tilføjelse til, hvad jeg tidligere har sagt om at prøve Frivillighedens Vej, støttet ved passende Opmuntringer, førend man skrider til at hugge Knuden over. Jeg beraabte mig ikke paa, at Loven af 1894 skulde vedblive at virke, paa ingen Maade. Jeg sagde kun, det er Sporet, som vi ere komne ind paa en Gang, det kunde fortsættes. Altsaa, selv om den ikke havde virket mere end, hvad det ærede Medlem kaldte kun et Hanefjed, er det aldeles ikke noget Bevis for, at Vejen ikke er den rette. Det kan være et Bevis for, at den Opmuntring, som gives dertil, de Lettelser, den Skattefrihed, ikke er tilstrækkelig. Men det kan ikke være Bevis for, at Vejen ikke er den rette, det er to ganske forskellige Ting.

Johansen: Naar vi, der ønske dette Lovforslag ført igennem, ikke ved denne Behandling ere gaaede nærmere ind paa de enkelte Paragraffer, saa er det grundet derpaa, at vi allerede i Fjor havde en indgaaende Drøftelse af dette Spørgsmaal, og derfor er man, for ikke at komme til at gentage det samme, ikke kommen nærmere ind paa de enkelte Spørgsmaal.

Det ærede 12te kongevalgte Medlem (Estrup) gjorde nogle Bemærkninger med Hensyn til Kirketienden, at den, saaledes som der er foreslaaet her i Lovforslaget, kommer til at virke uheldig over for dem, der eje Kirketienden. Det Spørgsmaal blev meget drøftet i Fjor, og der blev da fremsat Ønske om at komme ind paa det, der har givet sig Udtryk i Lovforslaget. Og jeg ser heller ikke rettere, end at Ejerens Ret her er den selv samme. Kapitalen er ganske vist baandlagt, men Ejeren kan jo i alle Tilfælde udlaane og pantsætte den Ret, han har, akkurat lige saa godt nu under disse Forhold som tidligere. Det bliver et og det samme. Han har en Forpligtelse til